

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Monvmenta Paderbornensia

Ferdinand <II., Paderborn, Bischof>

Paderbornae, 1669

7. Thietmallo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11425

adhuc de Franciâ venire debuerat, opperiretur, audiuit Saxones in finibus Westphalorum Hasam ad hoc congregari, ut ibi cum eo, si venisset, acie confligerent. Quia in Thietmellensi pugnâ singularem Carolus M. Dei opem expertus fuerat, in ejus memoriam sacellum in monte *Osnegg* condidit, & utrique à divino auxilio nomen indidit. Poëta Anonym. l. c.

Sed tandem Carolus divino munere victor

Cæsis innumeris reliquos exinde fugavit.

Chron. Tremon. apud Stangefol. lib. 2. An. *Carolus Rex in monte, ab antiquo Asneggi dicto, milliare à Lemgau civitate distante, Saxones usque quo rebelles, iteratò aggressus, illos ad interuersionem occidit, & transfugas dissipat: quâ in pugnâ, manifestum ei divinum adfuit auxilium, ea propter religione tactus, ne ingratus erga Deum reperiretur, montem hunc divino cultui consecravit, montem sancti adjutorij eum baptizando, atque Ecclesiam ibidem fundando, ubi posteris multis seculis, pia & ab antiquo usitata devotione, illinc peregrinantes divinum auxilium non rarò senserunt.* Crancius lib. 2. Saxon. c. 4. *Ego montem accipio, in quo à memoria Karoli erecta est capella, divini auxilij nominata, hoc referens posteris, quod propter caeleste presidium in eo missum memoria ibi magni miraculi consecrata est. Laici vocant montem Sancti Adjutorij. Nomen Germanicum S. Hulffe diutissimè mansit, senum sermonibus, ut Reineccius in not. ad Poët. Anony. hætenus conservatum, & forte etiamnum manet; Sacellum verò desertum, imò funditus destructum.*

7. THIETMALLO. Loco ob antiquitatem maxime claro; utpote cui nomen *Teutoburgium* olim fuit, manetque quo ad priorem sui partem. *Thiet & Theut* re eadem, sola dialecto differunt, posterior verò pars, sive burgium solita Germanicorum populorum municipij gentilitiâque appellatio.

Lazius

Lazius lib. 12. c. 6. in *Mallum* postea, incertum, quo tempore, commutatum, vel quod *Teut*, sive *Tuisconis signum* Germanis *mal*, ibidem esset, Pideria. p. 1. & 2. chron. Lipp. auctentius iudicij locus. *Mallus* enim & *mallum* iudicium seu placitum, in quo majora negotia à Comite finiebantur, Francimultisque alijs gentibus significavit. Hinc *mallare* in iudicium vocare, *Mallobergium* plebs, quæ ad unum placitum convenire solet. Hier. Bignolus. in notis ad veteres formulas Marcolf. Lindenbroch. in glossario. Goldastus in notis ad part. 1. tom. 1. veterum Germ. script. Plenæ exemplis Salica, Alemannorum, Longobardorum & Ripuariorum leges, Capitula, & Capitulationes Caroli M. Ludovici Pij. Cap. quæ facta Suetl. A. 853. *Comes convenientem locum consideret, & inveniet, ubi stationem ad mallum tenendum constituat.* Talem verò locum seu stationem *Thietmali* fuisse, præter nomen, diploma S. Henrici regis confirmat, qui An. 1011. regni sui 9. *Ecclesie Paderbornensi à Carolo M. constructæ, interventu Meinverci Episcopi, donavit comitatum, quem Hahold Comes, dum vixit, tenuit, situm scilicet in locis Haverga, Linga, Thietmali, &c.* Hodie Dethmoldia vocatur, primum Comitum Lippiensium domicilium, qui Episcoporum & Principum Paderbornensium beneficio, seu feudi nomine hunc, aliâque loca obtinent.

8. SÆPIVS HIC HOSTEM &c. Sexta Caroli M. in Saxoniam expeditione, Dethmoldiensis victoria contigit. Anno 786. quatuordecim ejus prælia numerabantur: Tab. 1. 4. orig. Saxon. nec tamen belli adhuc finis; quo plures tam ex nobilitate Francorum, quàm Saxonum, & functi summis honoribus viri, consumpti sunt; tandemque anno tricesimo tertio finitum est. Eginh. in vita. Carol. M.

9. CON-